

Artikelarkiv Arvesølv 2007

Sommerferie på gården "Højvang" i Munkebo

af Jørn Tvedskov

Min far havde en søster der hed Irma. Hun blev gift med proprietær Egil Vang-Petersen i Munkebo som havde den store dejlige gård "Højvang" der ligger på bakkekammen ved vejen ned til Boelsbro. Det var en gård på ca. 150 tdr. land, dengang en virkelig stor gård med et stort folkehold.

De havde 6 børn Knud, Erik, Inge, Ole, Kirsten og Ebbe og desuden boede min onkels stedmoder oppe på 1.sal i stuehuset.

Min faster havde altid 2 piger ansat, foruden løs hjælp i den travle tid, og jeg ved, at de gange hvor hun havde helt små børn, var der 3 piger ansat. Min onkel havde altid 1 fodermester og 4-6 karle ansat, samt 8 koner beskæftiget i den periode hvor der plukkedes æbler i plantagen.

Luftfoto af Højvang fra 1950erne. Værftet forstyrrer endnu ikke udsigten.

Som lille dreng besøgte jeg nogle gange gården sammen med min far og mor og det var på cykel. Min far fik først bil i 1953. Min onkel på Højvang havde i øvrigt som den eneste i hele vores store familie bil dengang. Det var jeg meget imponeret over.

I 1951 brændte Højvang. Det var endnu mens min farmor og farfar levede. Vi stod oppe i deres lejlighed her i Strandgade bag kirken i Kerteminde og kunne se ildskæret på himmelen, selvom der var godt 6 km. i luftlinie op til gården. Næste dag hyrede min farfar og far en taxa op til dem og jeg var med. Jeg glemmer aldrig det skrækkelige syn af 2 køer der var indebrændt. Stuehuset brændte ikke. Det var udelukkende avlsbygningerne.

I forbindelse med genopbygningen blev der bygget nye karlekamre. Jeg husker tydeligt de gamle. De var ret simple, men nu fik man nye tidssvarende og karlene kunne nu tage brusebad. Meget flot når man tænker på, at det var i 1951.

Stuehuset var stort med 2 store dagligstuer og en stor spisestue. Bryggers og

køkken i kælderen og børneværelserne på 1. sal. Vi gik altid ind af baggangen. Så kom man derfra ind til venstre i folkestuen, som lå lige over køkkenet, hvor man havde en hånddreven madelevator fra køkkenet op til folkestuen.

Først i 1950'erne holdt jeg nogle dejlige sommerferier på gården. En tid jeg ofte har tænkt tilbage på senere med stor glæde, fordi jeg kom til at opleve en helt anden verden end den jeg var vant til i mine forældres hjem i Kerteminde.

Det hele startede med at min faster var inde i vores butik og handle. Hun spurgte om jeg kunne tænke mig at komme på ferie hos dem. Jeg sagde ja tak med det samme, og allerede om eftermiddagen kørte jeg på min cykel op på Højvang.

Her var alt hvad man kunne drømme om for en 11-årig dreng. Mange fætre og kusiner jeg kunne lege og snakke med og så herskede der noget friere forhold til hvad man måtte og ikke måtte i sammenlignet med det derhjemme. Sengetider passede vi selv, måltiderne bare nogenlunde og bordskik i folkestuen var der heller ingen der holdt øje med. Kort sagt, meget frie forhold, hvad der lige passede mig.

Onkel Egils fire ældste børn ca. 1940: Ole, Inge, Erik og Knud

Jeg havde i flere år til jul ønsket mig en luftbøsse og måtte ikke få en. Oppe på Højvang hang der to bøsser ude i baggangen. Den ene var endda en "Diana". Den havde jeg set udstillet i Andresens isenkramafdeling i Vestergade Kerteminde. Pris 248.- En uopnåelig drøm for mig. Den kunne jeg nu bare tage og gå ud og skyde med sammen med min fætter, Ole, der var et par år ældre end jeg. Jeg må med skam fortælle, at vi skød på alle fugle und-

tagen svaler. Herligt bare sådan at gå på jagt efter fugle ude i plantagen, og vi fik mange forskellige.

Senere som voksen har jeg været inviteret derop på rigtig jagt 1.oktober. Det var altid en herlig dag. 25-30 fasaner 5-8 agerhøns og en 7-8 harer var ofte resultatet på den første jagt. Min onkel var en meget dygtig jæger. Jeg har aldrig set ham skyde forbi på en hare.

Efter jagten blev der holdt en festlig jagtmiddag. Maden på Højvang var et kapitel for sig. Det var god mad og der var meget af den. Så var det dejligt for mig at ingen holdt øje med hvor mange kartofler man tog i forhold til frikadeller o, s. v. Bordskik blandt nogle af karlene var et ukendt ord. Ikke alle spiste med kniv og gaffel, som vi skulle derhjemme.

Det var også på Højvang, at jeg blev beruset første gang i mit liv. Ole og jeg havde en jordhule ude i plantagen, hvor vi kunne overnatte. Så engang der var gilde på gården, havde vi fået et par steaks til at grille på bålet. Så huggede vi nogle mælkeflasker og fyldte dem med noget af min fasters hjemmebryggede øl. Jeg husker endnu tydeligt, hvor fornumlet jeg var.

Så var der livet i folkestuen om aftenen sammen med karlene og pigerne. Der blev spillet kort snakket meget og så blev der fortalt historier. Alle talte sammen. Selvom jeg kun var en dreng, så talte karlene med mig som var vi på lige fod, og

ikke som om jeg var et barn.

Selvom jeg aldrig blev ryger, så røg jeg, når jeg var på Højvang. Alle røg. Min onkel og faster, alle 6 børn og alle ansatte. Der var tykt af røg i folkestuen. En af karlene lånte mig en gammel pibe og den blev brugt, noget jeg bestemt ikke prælede af da jeg kom hjem.

Som jeg tidligere har fortalt, så havde min onkel bil. Det betød så, at alle drengene brugte den inden de fik kørekort. En tur rundt i gården, lidt ud på vejen eller køre den ind i garagen. Jeg var målløs og dybt imponeret.

Vi hyggede os ofte i dagligstuen med min onkel og faster om aftenen, når vi ikke var i folkestuen. Da blev der diskuteret alt muligt og jeg husker, at min onkel var meget vidende. Ofte var vi ude i den store have bag stuehuset. Min faster havde i det sydvestlige hjørne af haven sin egen lille afdeling med fliser og bænk, hvor hun kunne sidde og nyde udsigten og solnedgangen over Odense fjord. Den udsigt er stadigvæk flot, selvom man nu ser meget af Lindøværftet.

Ja, det var så nogle af de barndomsminder, som nu hører en svunden tid til. Det hænder, at jeg cykler en tur til Højvang eller kører forbi med min familie i bilen og fortæller dem om dengang. Men for dem der ikke har oplevet livet på landet for nu snart 60 år siden, er det nok svært at forstå, hvad det var for et liv man førte, og at den livsform ligesom indenfor mange andre brancher er ændret totalt og aldrig kommer igen.